

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИ КЕНГАШИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН ЙИГИЛИШИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

◀ (Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Сайловни юқори ташкилий савияда ташкил этиш ва ўтказиш, «Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни талабларига мувофиқ, фуқаролар йиғинларининг органларини шакллантиришда кенг иштирок этиш борасидаги фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқларини тўла-тўқис рўёбга чиқариш учун ташкилий-ҳуқуқий шароитларни таъминлаш мақсадида Олий Мажлис Сенати Кенгашининг 2016 йил 5 мартдаги Қарори билан Сенат Кенгашининг фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи комиссияси тузилди, сайловни ташкил этиш ҳамда ўтказишга доир тадбирлар режаси тасдиқланди. Унга мувофиқ, аҳоли ўртасида соҳага оид қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳиятини кенг тарғиб қилиш, тушунтириш ҳамда тегишли ҳудудда доимий яшайдиган фуқароларнинг фикрларини ҳисобга олган ҳолда, фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари лавозимларига ташкилотчилик қобилиятига, давлат органларида ёки нодавлат нотижорлик ташкилотларида ёхуд тадбиркорлик ва бошқа ҳўжалик фаолияти соҳасида иш тажрибасига, шунингдек, ҳаётий тажрибага ва аҳоли ўртасида обрў-эътиборга эга бўлган энг муносиб фуқаролар

нинг сайланишини таъминлаш бўйича жойлардаги давлат ҳокимияти органлари ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда тегишли чора-тадбирлар амалга оширилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Жўртор Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашилари сессияларида фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил қилиш ва ўтказишга кўмаклашувчи бўйича комиссиялар, 9764 та фуқаролар йиғинида ишчи гуруҳлар тузилди.

Олий Мажлис Сенати Кенгаши Комиссияси томонидан «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ва бошқа манфаатдор ташкилотлар билан ҳамкорликда сайловни ташкил этиш ва ўтказишга кўмаклашувчи ҳудудий, туман ва шаҳарлар комиссиялари ҳамда ишчи гуруҳлар аъзолари учун соҳага оид қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти ҳамда сайловни ташкил қилиш ва ўтказиш тартибини тушунтириш бўйича 1600 та семинар ва давра сўхбатлари ўтказилди. Сайловни ташкил қилиш ва ўтказишда фуқаролар йиғинлари, кўмаклашувчи комиссиялар ва ишчи гуруҳларга услул йўрдак сифатида Сенат Кенгаши Комиссияси томонидан тегишли брошюралар, сайлов ҳужжатлари намуналари, методик тавсиялар тайёрланди ва тарқатилди. Муस्ताқил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан ҳамкор ташкилотлар

билан биргаликда жойларда маҳаллий оммавий ахборот воситаларида фаолият кўрсатаётган журналистлар учун ҳудудий семинар-тренинглари ўтказилди.

«Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»ги, «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунларининг қоидаларини тушунтириш, шунингдек, сайлов жараёнини самарали ташкил этиш масалалари бўйича марказий ва маҳаллий оммавий ахборот воситаларида ҳамда интернет нашрларида 1880 та материал чоп этилди, 2014 та телекурсутов, 2500 дан ортиқ радиоэшиттиришлар, 10 та ижтимоий ролик тайёрланди.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари амалдаги қонунчиликка мувофиқ, сайловларни ташкил қилиш ва ўтказишга ҳар томонлама кўмак беришди, зарур ҳолларда билнолар, транспорт ва алоқа воситалари билан таъминладди.

Амалга оширилган ишлар аҳолининг сийёси онгини юксалтиришда ва сайловларни ошқоралик, муқобиллик ва тенг сайлов ҳуқуқи тамойиллари асосида ўтказишда, фуқаролар йиғини раиси ва унинг маслаҳатчилари этиб энг муносиб фуқароларнинг сайланишида муҳим роль ўйнади.

Умуман, сайлов жараёнида 9764 нафар фуқаролар йиғинлари раиси ва уларнинг 105 мингдан

ортиқ маслаҳатчилари сайланди.

Янги сайланган раисларнинг 73,6 фоизи олий маълумотли, 82,4 фоизи давлат органлари, нодавлат нотижорлик ташкилотлари тизимида ва тадбиркорлик соҳасида бошқарув иш тажрибасига эга, 67 фоизи ушбу лавозимга биринчи марта сайланди. Раисларнинг 865 нафари аёллардир.

Шунингдек, сайланган фуқаролар йиғинлари раислари маслаҳатчиларининг 51,1 фоизи олий маълумотга эга бўлса, 25,4 фоизини аёллар ташкил қиладди. Уларнинг 53,3 фоизи ушбу вазифага биринчи марта сайланди.

Сайлов натижалари таҳлили аҳолининг сайлов жараёнида ижтимоий фаоллиги оширилди, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг маҳаллий аҳамиятга эга бўлган ижтимоий-иқтисодий масалаларини ҳал қилиш, маҳалларда маънавий муҳит барқарорлигини ҳамда миллатлараро дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш, ёшларни она-Ватанга ва миллий истиқлол ғоясига садоқат руҳида тарбиялаш, аҳолининг ижтимоий қўллаб-қувватлаш борасидаги ўрни муҳим аҳамиятга эга эканлигини кўрсатди.

Масалани муҳокама қилиш чоғида йиғилиш қатнашчилари янги сайланган фуқаролар йиғини раислари ҳамда уларнинг маслаҳатчилари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 2 июндаги «Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йиғирма беш йиллик бай-

рамига тайёрларлик кўриши ва уни ўтказиш тўғрисида»ги қарори ижросига қаратилган ташкилий-амалий, маданий-маърифий, ахборот-тушунтириш тадбирлари дастурини, шунингдек, «Соғлом она ва бола йили» Давлат дастурида белгиланган устувор вазифалар ижросини таъминлашда фаол иштирок этишлари муҳимлигини таъкидлади.

Шунингдек, Сенат Кенгаши сайлов натижалари бўйича фуқаролар йиғинлари органларини шакллантириш, шу жумладан, фуқаролар йиғинлари Кенгашилари, фаолиятнинг асосий йўналишлари бўйича комиссияларни ва тафтиш комиссияларини сайлаш, шу билан бирга, янги сайланган фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари учун соҳага доир қонун ҳужжатларининг асосий қоидаларини тушунтириш бўйича ўқув-семинарларни ташкил этиш ҳамда уларнинг малакасини ошириш масалаларига ҳам эътибор қаратди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Кенгаши муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Шу куннинг ўзида Миллий матбуот марказида оммавий ахборот воситалари вакиллари учун фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари сайлови ақунарига бағишланган брифинг бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ахборот хизмати.

Демократик тамойиллар асосида ўтказилди

◀ (Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Долли АЛЛАЕВ, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди республика бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари:

— Фуқаролар йиғинлари раислари ҳамда уларнинг маслаҳатчилари сайлови юқори даражада ташкил этилди ва ўтказилди. Бунини ушбу рақамлар ҳам тасдиқлайди: амалга оширилган кенг кўламли сайёҳаракатлар самараси ўлароқ, 9 минг 764 нафар фуқаролар йиғини раиси ҳамда уларнинг 105 мингдан ортиқ маслаҳатчиси лавозимларига эл-юрт ўртасида ҳурмат-эътибор қозонган, ташаббускор ва фаол, муҳими, юртимизда амалга оширилаётган демократик ислохотларни чуқур англаб етган фуқаролар сайланишига эришилди. Янги сайланган раисларнинг 7 минг 185 нафари, маслаҳатчиларнинг 53 минг 853 нафари олий маълумотли фуқаролар экани ҳам эътиборга молик.

Сайловдан кейинги босқичда янги сайланган раислар ва улар маслаҳатчилари, фуқаролар йиғинлари органлари аъзоларининг билим ҳамда малакасини ошириш айнаи чоғда олдимизда турган долзарб вазифалардан ҳисобланади. Шу мақсадда жойларда соҳага доир қонун ҳужжатларининг асосий қоидаларини тушунтиришга бағишланган ўқув-семинарларни ташкил этиш режалаштирилган. Зеро, маҳалла зиммасидаги муҳим вазифаларни — ҳудудларда ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш, ёшлар, жумладан, коллеж битирувчиларини ишга қўйиштириш юзасидан жамоатчилик назоратини олиб бориш, оила, маҳалла ва таълим муассасаси ҳамкорлигини янада юксалтириш, хотин-қизлар ҳамда вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг олдини олиш ана шу инсонларнинг нечоғли салоҳият ва билимга эга эканлигига бевосита боғлиқ.

Феруза МУҲАММАДЖОНОВА, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий кенгаши раисининг биринчи ўринбосари:

— Фуқаролар йиғинлари раислари ҳамда уларнинг маслаҳатчилари сайлови жамиятимизни ислох этиш ва демократлаштириш, мамлакатни модернизация қилиш жараёнида чуқурлашиб бораётган бир шароитда ўтгани билан янада аҳамиятли бўлди.

Сайловга тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказиш жараёнида амалга оширилган кенг кўламли чора-тадбирлар тўғрисида ўртоқлашганимиз, шу жумладан, ёшларимизнинг сийёси фаоллиги янада ошганини айтиш ўринлидир. «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази томонидан «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари раислари — 2016» мавзуда ўтказилган сўров натижалари ҳам бунинг тасдиғидир. Хусусан, аҳолининг 90 фоиздан ортиғи, айниқса, аксарият ёшларимиз фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари сайловидан яхши хабардор эканлигини билдирган. Айни чоғда улар маҳалла фуқаролар йиғини раиси ҳамда унинг маслаҳатчиси лавозимларига ким бўлиши масаласига катта маъсулият билан ёндашган.

Олий Мажлис Сенати Кенгашининг фуқаролар йиғинлари сайлови ақунарига бағишланган йиғилишида натижаларни қайд этиш билан бирга, амалга оширилгани лозим бўлган вазифалар хусусида ҳам сўз юритилди. Шу жумладан, маҳалланинг ёшларга оид фаолиятини янада кучайтириш, шу мақсадда оила, маҳалла ва таълим муассасаси ҳамкорлигини янги босқичга кўтариш кераклиги таъкидланди. Бу, албатта, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ҳамда бошқа мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликни янада кучайтиришни тақозо этиди. Зеро, «Бир болага етти маҳалла — ҳам ота, ҳам она» деган мақолдан келиб чиққан ҳолда ҳаракат қилсак, маҳалланинг ислохотлар жараёнидаги фаоллигини янада юксалтиришга ва энг муҳими, ёшларимизни баркамол инсонлар қилиб вояга етказишга эришамиз.

«Халқ сўзи» мухбири Зокир ХУДОЙШУКУРОВ ёзиб олди.

Ободлик халқимиз фаровонлигида намоён бўлмоқда

◀ (Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Республикамиз жанубида жойлашган, шўро даврида фақат қишлоқ ҳўжалиги мақсулотлари етиштириш билан чекланган қолоқ воҳада бугун энг замонавий, илғор инновацион технологиялар билан жиҳозланган корхоналар ишламоқда, кичик бизнес ҳамда хусусий тадбиркорлик жадал ривожланаётди. Вилоятда ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми изчил ўсмоқда. Шўртан ва Муборак газ-кимё мажмуалари, Деҳқонобод калийли ўғитлар заводи каби йирик sanoat корхоналарида жаҳон бозорида хариддорлар маҳсулотлар тайёрланапти. «Ҳисорнефтьгаз», «Кўкдумалоқгаз», «Шўртангазмаҳсулот» каби кўшма корхоналар ташкил қилингани яна бир эътиборли жиҳатдир.

Давлатимиз раҳбарининг 2013 йил 2 августдаги «2013 — 2016 йилларда Қашқадарё вилоятининг sanoat салоҳиятини ривожлантириш дастури тўғрисида»ги қарори билан тасдиқланган дастурга асосан, умумий қиймати 2 миллиард 98 миллион долларга тенг 598 лойиҳа амалга оширилиб, замонавий корхоналар ташкил этилди, 11 мингдан ортиқ иш ўрни яратилди. Қарши шахрнинг ҳудудида 9 минг гектардан 17 минг гектарга кенгайтирилди. Янги йўл ҳамда кўприклар, кўп қаватли уй-жойлар, боғу хиёбонлар, хизмат кўрсатиш объектлари қурилди. Шаҳар марказидаги кўпгина кўчалар

кенгайтирилиб, атрофи ободонлаштирилди.

Амалга оширилган «Мароқанд — Қарши темир йўл участкасини электрлаштириш» лойиҳаси ҳам мамлакатимиз транспорт инфратузилмасини ривожлантиришга қаратилгани билан аҳамиятлидир. Лойиҳага кўра, қарийб 141 километрлик Мароқанд — Қарши темир йўл участкаси тўлиқ электрлаштирилди. Поездлар ҳаракатини бошқарадиган замонавий тизим йўлга қўйилди. Утган йили юқори тезликда ҳаракатланувчи «Афросиёб» электропоезднинг фойдаланишга топширилиши ҳам ана шундай бунёдкорлик ишлари ривининг амалий ифодаси бўлди. Муҳими, одамларимиз бугунги кундан, фаровон ҳаётидан рози бўлиб, бундай имкониятлардан кенг фойдаланмоқда.

Умуман айтганда, вилоятдаги тарақиётга ўзгаришлар одамларнинг ҳаёт даражаси ошишига, мустақил фикрга, замонавий билим ва касб-ҳунарга эга ёшларнинг бу йўлда катта ютуқларга эришишига замин яратмоқда. Президентимизнинг воҳа аҳолиси билан бўлган учрашув ҳамда мулоқотлари, уларда билдирилган фикрлар амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар юқори самаралар келтираётганидан, Ватанимиз тарақиётчи, халқимиз фаровонлиги муттасил юксалиб бораётганидан далолат беради.

Қоҳрамон ЭРҒАШЕВ, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати.

Орзу-интиқларимизнинг ёрқин ифодаси

◀ (Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Мана шундай кунларда давлатимиз раҳбари Фармони билан «Ўзбекистон мустақиллигига 25 йил» эсдалик нишонининг таъсис этилиши бу борадаги ишларни жадаллаштиришда халқимизнинг янада юксак марралар сари интилиши учун муҳим қадам, десак, муболаға бўлмайди. Бу, шунингдек, мустақиллик йилларида инсон омили юксак даражага кўтарилганининг яққол тасдиғидир. Чунки мамлакатимизда барча соҳада фойдалилик намунасини кўрсатиб меҳнат қилаётган инсонларни муносиб тақдирлаш айнаи истиқлол даврида давлат сийёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди.

Эсдалик нишони марказида акс эттирилган Бахтиёр она ва унинг қиёфаси халқимизнинг асрлар давомида шаклланган ҳаёт тарзи, ўрф-одат ҳамда анъаналари, олижаноб орзу-интиқларини ифода этиши билан алоҳида эътиборни тортади.

Бинобарин, истиқлол шарофати билан инсон, унинг манфаати, турмуш фаровонлигини юксалтириш, ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш мамлакатимизда турли соҳаларда амалга оширилаётган ислохотларнинг

бош мезонига айланди. Энг муҳими, эртанги кунимизнинг таянчи ҳамда суянчи бўлмиш ёш авлодни янгича, мустақил фикрлайдиган, замонавий билим ва касб-ҳунарларни пухта эгаллаган, шу юртининг ҳақиқий эгаси, Ватанимизнинг тақдирини ҳамда келажаги учун маъсулиятини ўз зиммасига олишига қодир инсонлар этиб вояга етказишга алоҳида эътибор қаратилгани бу борада муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Ана шундай шижоату ғайрат билан мамлакатимизда яшаётган барча фуқаро юртимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларда фаол қатнашиб келмоқда.

Юксак ишонч билан айтиш мумкинки, Президентимизнинг Фармони билан таъсис қилинган «Ўзбекистон мустақиллигига 25 йил» эсдалик нишонини мустақил тарақиётимизнинг ушбу тарихий санасини кенг нишонлаш, халқимизнинг фидойий фарзандларини муносиб тақдирлаш, юртдошларимизда мамлакатимизда кечаётган тарихий жараёнларга даҳлдорлик ҳиссини янада кучайтиришга хизмат қиладди.

Ойбек ЖУМАЕВ, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати.

Юксак маънавиятли авлодни тарбиялаш амалга оширилаётган таълим ислохотларининг бош мақсадидир

◀ (Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Фаровон турмушимиз, фарзандларимизнинг бахту қиблои она Ватанимиз — Ўзбекистон равақи билан ҳамбарчас боғлиқ эканини теран англаган ҳар бир юртдошимиз шу кунларда шаҳару қишлоқларимизда олиб борилаётган ободонлаштириш ва бунёдкорлик юмушларида фаол иштирок этишга ҳаракат қилапти. Халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган ўзаро ҳамжиҳатлик, уюшқоқлик, меҳр-оқибат ҳамда байрли ишларга интилиш ҳисси янада яққол намоён бўлаётди.

ИФТИХОР

Мана шу лаҳзаларда бе-иштиёр атиги чорак аср олдинги турмуш тарзимиз, шаҳар ва қишлоқларимизнинг қиёфаси кўз ўнгимизда гавдаланади. Уша пайтлардаги ижтимоий ҳаётимиз ҳамда бунёдкорликнинг мустаҳкам қалбимизда чексиз шукроналикни туюмиз.

Ҳақиқатан ҳам, энг буюк неъмат — Мустақиллик тўғрисида барча жаҳода туб ўзгаришлар ўйи бериб, янгилишни ва босқичма-босқич ривожланишини мустаҳкам пойдеворни яратилди. Хусусан, муқаддас қадриятларимиз тикланиб, улардан озиқланган ҳолда маънавиятимизни юксалтириш, ўсиб келаётган авлодни ўз заковати билан дунёни лол этган аждодларимизга муносиб ворислик этиб тарбиялашга устувор аҳамият қаратилди.

2015 — 2017 йилларда Сурхондарё вилоятининг йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ҳамда ижтимоий инфратузилмаси-

ни янада ривожлантириш чора-тадбирлари дастури доирасида бунёд этилган бу муаззам майдон аждодлар хотирасига кўрсатилаётган юксак эҳтиромнинг ёрқин намунаси ҳисобланади. Икки гектарни эгаллаган, киши баҳридини очадиган маскан, халқимизда, айниқса, ёш авлодда ватанпарварлик туйғуларини кучайтириш, фарзандларимизни миллий қадрият ва аъналаримизга ҳурмат руҳида тарбиялашда муҳим ўрин тутаяди.

Шу ўринда юртимиз барча ҳудудидан бўлгани каби Сурхон воҳасида ҳам ўғил-қизларимизнинг ҳар томонлама баркамол вояга етишига хизмат қилувчи иншоотлар сонини йил сайин ортиб бораётганини таъкидлаш жоиз. Кўркамликда бири-бирдан қилишмайдиган замонавий таълим-тарбия муассасалари, санъат даргоҳлари, спорт объектларидан ташқари мана шундай маънавий масканларини қўриб, қувониб кетади киши. Навқирон авлоднинг маънавий-руҳий оламини бойитиш, ёшларга оид давлат сийёсатининг ижтимоий таъминлаш мақсадларига йўналтирилган чора-тадбирлар нақадар пухта ҳамда узоқни қўлаб ишлаб чиқилганига

ишончимиз ортади. Бинобарин, эркин ва фаровон ҳаётимиз, халқимизнинг эртанги кунини, овоз ҳамда обод Ватанимиз келажаги фарзандларимизнинг камолоти билан ҳамбарчас боғлиқдир.

Шу нуқтага назардан, ёшлар манфаатларини кафолатловчи қонун ҳужжатларининг ижроси самарадорлигини ошириш, аҳолининг салмоқли қисмини ташкил этувчи бу қатлам вакиллари орасига кенгроқ кириб, уларни йўналтираётган масалаларни чуқур ўрганиш, маънавий-маърифий ишларини тақомиллаштириш долзарб вазифалардан саналади. Зотан, дунёда глобаллашув жараёни тобора шиддатли тус олаётган, ҳар хил мафкуравий таҳдидлар қучиб бораётган ҳозирги мураккаб давр ёшларимизни турли хуружлардан асраш, уларда маънавий-ахлоқий етуқликни ривожлантириш, ҳушёрлиги ва оғоҳлиқни кучайтиришни тақозо қилмоқда. Бу жараёнда биз, сенаторлар янада ташаббускор ҳамда фаол бўлмоғимиз ҳаётий заруратдир.

Шоҳида АРИПОВА, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоси.

Юртимиз мева-сабзавотига дунё харидор

◀ (Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Дарҳақиқат, Ўзбекистоннинг ноёб тупроқ-иклим шароити, яъни мамлакатимизда қуёшли кунлар бир йилда ўртача 320 кун бўлиши, тўрт фаслнинг изчил алмашириву юқори сифатли мева-сабзавот етиштириш учун айнаи мудидаир. Халқаро экспертларнинг ҳулосалари ҳам бунини яққол тасдиқлайди.

Гап шундаки, олиб борилган тадқиқотлар натижаларига кўра, саховатли заминимизда етиштирилган мева-сабзавотлар таркибида табиий шаклар, амина ва органик кислоталар, саломатлик учун энг муҳим бўлган микроэлементлар ҳамда озиқ-овқат рақидонидан ўрнини алмаштириб бўлмайдиган турли биологик моддаларга бойлиги билан аҳрлиб туради. Шунинг учун ҳам юртимиз деҳқон ва соҳибкорлари етиштирган мева-сабзавот, узум ҳамда полиз маҳсулотлари ташқи бозорда харидордир.

Таъкидлаш керакики, мамлакатимизда аграр секторни ривожлантириш мақсадида амалга оширилаётган тизимли ислохотлар қўрилган самараларни бермоқда. Маҳсулот етиштириш ҳажми тобора ортиб, бу нафақат дала ва боғ неъматларига бўлган ички эҳтиёжни таъминлаш, балки экспорт ҳажминини янада оширишда кўл келди. Бинобарин, Ўзбекистон жўда қисқа давр ичида ўрик, олхўри, узум, ёнғоқ, қарам ҳамда бошқа кўлаб

мева ва сабзавот маҳсулотлари экспорти бўйича дунёдаги етакчи ўнта давлат қаторига кирди.

Қишлоқ ҳўжалиги соҳасида хом ашёни чуқур қайта ишлаш, етиштирилган маҳсулотларни сақлаш инфратузилмасини ривожлантиришга ҳам жиддий эътибор қаратилаётгани экспорт жүрғусида кенгайишида муҳим омил бўлмоқда. Пировардидан илгари мева-сабзавот маҳсулотлари, асосан, Россия ҳамда Қозғистонга сотилган бўлса, эндиликда Европа ва Осиё давлатларига ҳам жўнайтилапти. Норвегия, Таиланд, Вьетнам, Малайзия, Индонезия, Бразилия, Кипр, Македония, ХХР, АҚШ ҳамда Лотин Америкаси давлатлари маҳсулотимизни импорт қилувчилар сафидан жой эгаллади.

Бугунги кунда ушбу йўналишда 2020 йилгача маҳсулот етиштириш ҳажминини кескин қўлжайтириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар қўрилмоқда. Бу мева-сабзавот ва уни қайта ишлаш асосида тайёрланган товарлар экспортини янада кенгайтириш, янги савдо йўлакларини очишга асос яратаяди. Мазкур жараёнда Халқаро мева-сабзавот ярмаркаси замонавий бозор механизми вази фасини ўтаб, деҳқон ҳамда фермерлар билан хом ашёни қайта ишловчилар ўртасида кооперация алоқаларини кучайтириш, чет эл компаниялари билан савдо-сармоявий ҳамкорлиқни ўрнатилишга хизмат қилиши, шубҳасиз.

Ташкилотчиларнинг айтишича,

Ҳосон ПАЙДОЕВ олган сурат.

давлатимиз раҳбарининг 2016 йил 1 июндаги «Халқаро мева-сабзавот ярмаркасини ташкил қилиш ва ҳар йили ўтказиб туриш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига асосан, 1 Халқаро мева-сабзавот ярмаркасига пухта тайёргарлик қилинди. Хусусан, ҳўл мева ҳамда қайта ишланган мева-сабзавот маҳсулотлари экспортига иختисослаштирилган «Узагроэкспорт» ташқи савдо компаниясида ярмарка дирекцияси фаолият юритмоқда. У замонавий менежмент ва маркетинг услубларини чуқур биладиган юқори малакали мутахассислар билан малакали му-

Мева-сабзавот етиштириш, уни сифатли сақлаш, чуқур қайта ишлаш ҳамда етказиб бериш тизимини вакилларининг барчаси бир жойда ҳам бўлиши ярмарканин ҳар томонлама самарали ўтишиши далолатидир. Шу боис ҳам унинг доирасида хорижий компаниялар билан кўлаб шартномалар имзоланиши, келишув ва битимларга эришилиши кутиляпти. Нега деганда, ушбу форум давомида соҳага доир кўлаб бўлимлар ташкил этилади. Улардан бирида чет эллик мутахассислар Ўзбекистонда мева-сабзавот маҳсулотлари ишлаб чиқарувчилар

фаолияти билан яқиндан танишса, бошқасида мазкур тармоқда иш юритадиган тадбиркорлар, қайта ишлаш корхоналари ҳамда хорижий компаниялар ўртасида узоқ муддатта мўлжалланган, истиқболли ва ўзаро манфаатли алоқалар ўрнатиш учун зарур барча шарт-шароит яратилади. Шунингдек, тадбир доирасида мамлакатимизнинг қишлоқ ҳўжалиги ҳамда озиқ-овқат sanoatининг инвестициявий салоҳияти бўйича тақдиротлар ўтказилиши ҳам режалаштирилмоқда.

Қувонарлиси, ҳозирданоқ ушбу йирик анжуманга юртимизда ҳам, хорижда ҳам катта қизиқиш кузатиляпти. Унда ўттиздан ортиқ давлатдан ишбилармонлар ўз иштирокларини тасдиқлашган. Бу бозор эҳтисоси, албатта, Чунки илк бор ўтказилаётган ярмарка чет эллик ҳамкорлар учун тотли ва ширин мева-чевалари билан дунёда довр қозонган Ўзбекистон богдорчилиги билан яқиндан танишиш, ўзбек соҳибкорлари билан тўғридан-тўғри алоқалар ўрнатиш учун қулай фурсатдир.

Келгусида бу борада доимий фаолият юритадиган мана шундай бизнес майдони тақомиллаштирилиб, унинг базасида халқаро ярмаркалар ўтказиш аънаъга айлан-тирилади. Қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари нарҳлари эса Халқаро ярмарка дирекцияси ҳамда «Узагроэкспорт» ташқи савдо компанияси расмий веб-сайтларида тизимли асосда бериб борилади.

Буларнинг барчаси соҳада чет эллик инвесторлар иштирокида истиқболли лойиҳаларни амалга ошириш, экспорт салоҳиятини янада юксалтиришда янги уфқларни очиши мукаррар.

Соид РАҲМОНОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Шу кунларда халқимиз энг улуг ва энг азиз байрам — Ватанимиз мустақиллигининг қутлуг 25 йиллигини муносиб кутиб олишга қизгин тайёргарлик кўрмоқда. Мана шундай қувончли дамларда ортага назар ташлаб, босиб ўтилган йўлни сарҳисоб қилар эканмиз, кўлга киритилган улкан муваффақиятлардан кўнглимиз тоғдек кўтарилади. Зеро, тарихан жуда қисқа давр — чорак аср мобайнида юз берган беқиёс ўзгариш ҳамда янгиланишларни иқтисодий тизимнинг барча жабҳасида, қўндалик ҳаётимиз мисолида яққол кўриб турибмиз.

Дарҳақиқат, аҳолининг бугунги турмуш даражаси билан бундан йигирма беш йил аввалгиси ўртасида ер билан осмонча фарқ бор. Сабаби аён: юртимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар инсон манфаатлари устуворлигини таъминлаш, дунёда ҳеч кимдан кам бўлмаган озод ва обод Ватанни бунёд этишдек буюк мақсадимиз рўёбига хизмат қилмоқда. Бу, албатта, Президентимиз томонидан ишлаб чиқилган, жаҳонда “Ўзбек модели” деб тан олинган тараққиёт йўлининг самарасидир.

Ижтимоий фикр:

БАНК ТИЗИМИДА УСТУВОР ВАЗИФАЛАР ИЖРОСИ ТАЪМИНЛАНМОҚДА

Таъкидлаш керакки, мамлакатимизда йирик инвестициявий лойиҳаларнинг амалиётга татбиқ этилиши, улкан бунёдкорлик ишлари олиб борилиши ҳамда замонавий саноат корхоналари ишга туширилиши, янги иш ўринлари яратилиши, аҳоли даромадлари ошишида республика Марказий банки томонидан макроиктисодий барқарорликни таъминлаш, хусусан, оқилона пул-кредит сиёсати юритиш бўйича аниқ чора-тадбирлар кўрилатгани муҳим аҳамият касб этаётди. Пировардида тижорат банклари ўз ресурс базасини янада мустаҳкамлаб, иқтисодий молиявий қўллаб-қувватлашга муносиб улуш қўшаётди.

Тизимда эришилаётган ютуқлар эса халқаро миқёсда ҳам эътироф этилмоқда. Хусусан, “Standard & Poor’s”, “Fitch Ratings” ва “Moody’s” каби жаҳоннинг нуфузли рейтинг агентликлари Ўзбекистон банк тизими фаолиятини бир неча йилдан буён “Барқарор” дея баҳолаётган бўлса, барқарорлик, изчил капиталлашув ва юқори ликвидлик даражаси сақлаб қолинаётганлиги Халқаро валюта жамғармаси миссияси томонидан алоҳида таъкидланди. Бундан ташқари, Жаҳон банкининг “Бизнес юритиш” янги рейтингига кўра, “Кичик бизнес субсекторига кредит бериш” деб номланадиган кўрсаткич бўйича Ўзбекистон сўнги уч йилда 154-ўриндан 42-ўринга кўтарилган ҳолда, ўтган йилнинг ўзига рейтингини 63 позицияга яхшилади.

Республикада фаолият юритаётган турли ташкилот ҳамда муассасалар томонидан ҳам бундай ижобий фикрлар билдирилганлиги, айниқса, диққатга сазовор. “Ижтимоий фикр” жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази бир неча йилдан буён жамият ривожига банклар нечоғли катта аҳамият касб этаётганини аниқлаш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлар ўртасида ўтказиб келаётган сўровлар ҳамда ушбу тадқиқотлар натижалари оммавий ахборот воситалари орқали газеталар эътиборига ҳавола қилинаётгани ана шундан далolat беради.

Мижозлар мамнун

“Ижтимоий фикр” жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази 2016 йилнинг биринчи ярим йиллиги давомида Ўзбекистон банклари фаолиятига бағишлаб ташкил этган навбатдаги сўровда республикамизнинг барча ҳудудидagi аҳоли, тадбиркорлар, реал сектор вакиллари, ёшлар ва хотин-қизлар қатнашди. Респондентларни танлашда оилавий бизнес, деҳқон ҳамда фермер хўжаликлар, яқна тартибдаги тадбиркорлар, кичик корхона ва микрофирмалар қамраб олинди. Натيجада “Банк тизимида мијозлар учун яратилган қулай имкониятларни қандай баҳолайсиз?” деган дастлабки саволга иштирокчиларнинг 98,6 фоизи ижобий фикр билдирди. Улар, жумладан, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки, “Аграбанк”, Халқ банки, “Ипотека-банк”, “Ўзсаноат-қурилиш банк”, “Асака” банки, “Қишлоқ қурилиш банк”, “Микрокредитбанк”, “Ипак йўли” банки, “Азия альянс банк”, “Ориент финанс банк” ҳамда “Трастбанк” филиалларининг фаолиятдан мамнун эканликларини изҳор қилдилар.

Сўровлар жараёнида “Ушбу банкларнинг фаолиятига қандай баҳо берасиз?” деган саволга респондентларнинг 97,9 фоизи ижобий баҳо берган бўлса, уларнинг асосий қисмини Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Бухоро, Қашқадарё, Наманган, Жиззах, Самарқанд, Хоразм вилоятлари ва Тошкент шаҳридаги тадбиркорлар ташкил этди.

“2016 йилнинг 1 ярим йиллигида банклар томонидан кўрсатилган хизмат турларидан мамнунмисиз?” деган саволга эса иштирокчиларнинг 98,9 фоизидан “Улар жуда қулай, банк ходимлари муаммоларни ечишда тезкор ёрдам кўрсатади”, “Омонатларни сақлаш бўйича барча ишлар ўз вақтида бажарилади”, “Белгиланган тартибга тўла амал қилинади, қонунбузилишига йўл қўйилмайди” каби жавоблар олинди.

Ёшларнинг ишончли таянчи

Маълумки, истиқлолнинг илк йиллариданоқ мамлакатимизда янги авлод вакиллари ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, соғлом турмуш тарзи талаблари асосида тарбиялаш, ижтимоий ва ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш, жамиятда муносиб ўрин эгаллаши учун қулай шарт-шароитлар яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шундан келиб чиқиб, Марказий банк уларнинг илғор ташаббусларини оммалаштириш, истиқболли лойиҳаларини молиявий жиҳатдан ўз вақтида рағбатлантиришга устувор аҳамият бераётди. Мисол учун, давлатимиз раҳбарининг “Таълим муассасалари битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармониға мувофиқ, 2010 — 2015 йилларда тижорат банклари томонидан шу мақсад учун қарийб 700 млрд. сўмлик кредит ажратилган бўлса, жорий йилнинг 6 ойи мобайнида ўтган йилдагига нисбатан 1,4 баравар кўп ёки 176 млрд. сўм миқдорда сармоя йўналтирилди.

Шу билан бирга, республикадаги ҳар бир касб-хўна қоллежи тижорат банклари бошқармалари ёки филиалларининг раҳбар ходимлари бириктирилганки, улар ёшлар ўртасида тадбиркорликни йўлга қўйиш, банк хизматларини кўрсатиш, кредитлар ажратиш тартибларини тушунтиришга доир тадбирларни мунта-

зам равишда ўтказиб келмоқда. Марказ ходимлари томонидан касб-хўна қоллежларида банклар томонидан олиб борилаётган ислохотлар юзасидан сўровлар уюштирилганда, унда иштирок этган тадбиркорларнинг 98,7 фоизи “Банклар биз, ёшларнинг ишончли ҳамкори, банк кредитлари туфайли ўзимизнинг ишимизга эга бўлаёلمиз, шунинг учун банклар фаолиятдан кўнглимиз тўқ”, дея жавоб бергани ана шундай саяёҳаракатлар натижасидир.

Давлат дастури — амалда

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан жорий йилнинг “Соғлом она ва бола йили” деб номланиши ҳамда шу асосда Давлат дастурининг қабул қилиниши юртимиз иқтисодий ривожини юқори кенг имкониятлар эшигини очмоқда. Мазкур дастурда бошқа соҳалар қаторида банк тизими зиммасига ҳам муҳим вазифалар юклатилган. Унга кўра, тижорат банклари томонидан жорий йилда ҳудудларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш, аёллар тадбиркорлиги, оилавий бизнес, хунармандчиликни қўллаб-қувватлаш, ёшларни ишбилармонликка жалб қилиш мақсадлари учун салкам 2 трлн. сўмлик кредит ажратилиши белгилаб қўйилган.

Қувонарликки, сўров асосида қатнашчиларнинг 98,9 фоизи “Соғлом она ва бола йили” Давлат дастурида банк тизими олдиға қўйилган устувор вазифалар изчил амалга оширилмоқда”, дея ижобий баҳо берди.

Тадбиркор аёллар қўллаб-қувватланапти

Юртимизда аёллар тадбиркорлигини ривожлантириш учун тижорат банклари томонидан ўз вақтида кредитлар ажратилаётгани уларнинг иш билан бандлигини таъминлаш, фаолиятини кенгайтиришда муҳим омил бўлмоқда. Ушбу йўналишга берилаётган кредитлар ҳажми йилдан-йилга оширилаётгани ҳамда 4,5 трлн. сўмга етказилганининг боиси шунда.

Тадбиркор аёллар ўртасида сўровлар ўтказилганда, респондентлардан “Банклар тадбиркор аёлларнинг яқин ҳамкори, уларнинг ёрдами билан салмоқли муваффақиятларга эришяёلمиз” каби ижобий баҳо (98,9 фоиз) олинган ҳам буни яққол тасдиқлайди.

— Республика Марказий банки бошқаруви томонидан аёллар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган ишлар опа-сингилларимиз бизнесини йўлга қўйишда катта туртки бўлмоқда, — дейди Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси раисининг ўринбосари Гулнора Маъруфова. — Пировардида юртимиз ҳудудларида тадбиркор аёллар сони ортиб, юзлаб гўзаллик салонлари, тикув цехлари ишга тушириляпти. Бу борада, шунингдек, банк тизими билан ҳамкорлик-

қандай баҳолайсиз?” деган саволга респондентларнинг 98,8 фоизи “Уларнинг ишлаш фаолияти аҳолининг талабига тўлиқ жавоб беради”, 98,5 фоизи “Банк ходимларининг муомала маданиятига гап йўқ” дея жавоб бергани бунга мисол бўла олади.

Ихчам ва қулай

Банкларнинг пластик карточкаларидан фойдаланиш аҳоли турмуш тарзининг ажралмас қисми-

чиларининг жамиятда муносиб ўрин эгаллашида бош омил бўлмоқда” деган тўхтама келгани аён бўлди.

“Банкдан кредит олиш имконияти ҳамда кредит олишга қўйилган талабларга қандай баҳо берасиз?” саволига эса уларнинг 98,7 фоизи “Кредитлаш тартиблари тадбиркор учун жудаям қулай ишлаб чиқилган, шу боис қисқа муддат ичида маблағ олиб, мустақил бизнесни бошлаш имкониятига эга бўлаёلمиз” дегани ҳам диққатга сазовордир.

Қолаверса, “Банкда ташкил этилган “Тадбиркорлар хонаси” талаб даражасидами?” деган саволга иштирокчиларнинг барчаси ижобий баҳо берган бўлса, “Банк тизимидаги “Ишонч телефонлари”нинг ишлаш ҳолати сизни қониқтирадими?” саволига уларнинг 98,3 фоизи томонидан ижобий фикр билдирилди.

Шу билан бирга, “Кредит олишда ўрнатилган фоиз ставкалари сизни қониқтирадими?” саволига респондентларнинг 98,8 фоизидан “Банкларда ўрнатилган фоиз ставкалари тадбиркор учун мақбул даражада”, деган жавоб олинди.

Айни чоғда улар (98,0 фоиз) Марказий банк томонидан Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, Бош прокуратура, Меҳнат вазирилик, Савдо-саноат палатаси ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида мамлакатимизнинг олис ҳамда меҳнат ресурслари ортқича бўлган бир қатор туманларида тадбиркорлар, ёшлар ва фермерлар иштирокида ўтказилаётган амалий учрашувлар юқори самара бераётганини изҳор қилдилар.

Айланма маблағ — корхонаға мадад

Давлатимиз раҳбари томонидан мамлакатимизни 2015 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ақунари ва 2016 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузасида банк тизими зиммасига иқтисодийнинг реал сектори корхоналарини айланма маблағлар билан таъминлаш бўйича бир қатор вазифалар юкланган эди. Ўтган вақт мобайнида молия муассасалари бу борада муайян ишларни амалга ошириб, сезиларли даражада самарадорликка эришгани эътиборга молик. Зеро, марказ томонидан ўтказилган ижтимоий сўров жараёнида айнан шундай корхоналар вакиллари-нинг 98,4 фоизи “Банклар томонидан корхоналарға айланма маблағлар ўз вақтида ажратилмоқда, улар ҳар бир субъектға яқин ҳамкор ва ишончли таянч сифатида хизмат кўрсатиб келмоқда”, дея ижобий баҳо берди.

Хизмат кўрсатиши ва сервис соҳаси ривожланмоқда

Респондентлар билан ижтимоий сўровлар ўтказиш жараёнида яна бир муҳим масала — қишлоқ жойларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳаси ҳам диққат-эътиборда турди. Маълумотларға кўра, шу йилнинг ўтган олти ойи давомида тижорат банклари томонидан ушбу йўналишға 1,1 трлн. сўмлик кредит ажратилган. Шунинг учун бўлса керак, “Қишлоқ ҳудудларида хизмат кўрсатиши ва сервис соҳасининг ривожланишида банк тизимининг ўрнини қандай баҳолайсиз?” деган савол ўртага ташланганда, иштирокчиларнинг 98,2 фоизи банкларнинг кредитлари эвазига юзлаб янги хизмат кўрсатиш объектлари фойдаланишга топширилиб, қўшимча иш ўринлари ташкил этилганини билдирди.

■ “Ижтимоий фикр” жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази томонидан жорий йилнинг ўтган даврида юртимиз банк тизими томонидан амалга оширилган ислохотларға бағишлаб ўтказилган сўровлар натижаси шуни кўрсатмоқдаки, унинг иштирокчилари — тадбиркорлар, ёшлар ва аҳоли кенг қатлами банкларнинг амалий ёрдами билан муваффақиятларға эришганини алоҳида эътироф қилди. Айниқса, бу жараёнда банк тизимида Президентимизнинг Фармон ҳамда қарорлари, “Соғлом она ва бола йили” Давлат дастури, ҳудудий дастурлар ҳамда аҳолини иш билан таъминлаш бўйича бандлик дастури “Мижоз банк учун эмас, банк мијоз учун” тамойили асосида ўз вақтида, изчиллик билан, сифатли бажарилаётгани яна бир қарра ўз тасдиғини топди. Бу эса аҳолининг барқарор ва мустаҳкам банк тизимиға бўлган ишончи кун сайин ортаётганини намоён этади.

■ “Ижтимоий фикр” жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази материаллари асосида Икром ЎТБОСАРОВ тайёрлади.

ЎЗБЕКИСТОН — БАХТИЁР ИНСОНЛАР МАМЛАКАТИ

◀ (Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Натижада бугун мустақил ҳаётга қадам қўётган ёшларимиз, аввало, давлатимиз ҳамда нодавлат нотижорат ташкилотлари кўмагидан баҳраманд бўлмоқда. Ёш мутахассисларни корхона ва ташкилотларга бириктириш, тажрибали мутахассислар кўмагидан касб-хунар сирларини пухта ўргатиш, энг муҳими, улар бандлигини таъминлаш камдан-кам учрайдиган тажрибадир.

Истиқболга бу борадаги вазият қандай бўлганини билиш учун яқин ўтмишимизга назар ташлашнинг ўзи кифоа қилади. Ўша даврда республикада иқтисодий, ижтимоий кўрсаткичлар бўйича собиқ иттифокда ўртача даражадан ҳам пастда турарди. Бир миллион нафарга яқин кишилар ўзига мос ишни топа олмагани ҳам аниқ ҳақиқат. Инсоннинг ҳар томонлама уйғун камол топиши, шахс сифатида ривожланиши у ёқда турсин, кўпинча яшаш учун керак бўлган энг оддий нарсалар ҳам етишмас эди. Иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини ривожлантиришдаги қўпол хато ва номуносиблик ҳамда бугунги доғриламон кунларга бошлаб келган Президентимизнинг мардлик ва қаҳрамонлик намунаси кўрсатганини катта авлод вақиллари жуда яхши эслайдилар. Зудлик билан даромади

хага йўналтириш, аниқ қилиб айтганда, уни инсон талаб ва эҳтиёжларини қондиришга қаратиш тадбирлари ишлаб чиқилди. Шундан буён юртимизда ижтимоий-меҳнат муносабатларини ривожлантириш, ижтимоий соҳалар — соғлиқни сақлаш, халқ таълими, оналик ҳамда болаликни муҳофаза қилиш, хотин-қизлар, ёшлар ва кексаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш масалалари устувор бўлиб келмоқда. Эътиборлиси, бу борада тубдан янгича ёндашувлар татиқ этилиб, аҳоли кам таъминланган қатламнинг тегишли муаммолари кечиктирмай ҳал қилинаётди. Хусусан, пенсионерлар, ногиронлар, кўп болали оилаларга қўшимча имтиёз ҳамда кафолатлар берилди. Ёнг муҳими, бу йўналишдаги ишлар изчил кучайтириб борилаётди. Буни ҳар йили давлат бюджетининг қарийб 60 фоизи ана шу соҳаларга йўналтирилганлигидан ҳам билиш мумкин.

Жаҳон иқтисодий форуми рейтингига кўра, Ўзбекистон 2014-2015 йиллардаги ривожланиш яқунлари ва 2016-2017 йилларда иқтисодий ўсиш прогнозлари бўйича дунёдаги энг тез ривожланаётган бешта мамлакат қаторидан юқори олдани, шунингдек, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кўмагида АҚШнинг Колумбия университети томонидан ташкил этилган ижтимоий тадқиқотлар асосида эълон қилинган "Бутунжаҳон бахт индекси" да Ватанимиз 158 та мамлакат ўртасида 44-поғонани, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига эъзо республикалар орасида 1-ўринни банд этганини эшитиб, бундан фахрланмаган юртошимиз бўлмас керак.

Бозор иқтисодиётини тобора ривожлантириш, жамиятни янада янгилашга йўналтирилган кенг қамровли ислохотлар чуқурлаштирилиб, ижтимоий-

Бунда, шубҳасиз, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Касаба уюшмалари Федерацияси ва Савдо-саноат палатаси ўртасида имзо-ланган Бош келишув муҳим аҳамият касб этмоқда. Ушбу ҳужжат аҳоли бандлигининг самарали шакллари жорий этилиши, меҳнат муҳофазасига оид қонун ҳужжатларига риоя қилиниши устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш, аҳолининг ижтимоий ҳимоя-лаб қатламларини моддий ҳамда маънавий қўллаб-қувватлашга доир саъй-ҳаракатларни янада кенгайтириш имконини бераётди.

Шунингдек, Бош келишув давлат, касаба уюшмалари ва иш берувчилар ўртасидаги ижтимоий мулоқот ҳамда шерикликни янги босқичга кўтарди. Жумладан, бугунги кунда мамлакат миқёсида амал қилаётган Бош келишув, 95 та тармок ва 14 та ҳудудий келишувлар ҳамда бевосита корхона, ташкилот ва муассасаларда иш берувчилар ҳамда касаба уюшма ташкилотлари ўртасида имзоланган 122 минг 619 та жамоа шартномаси асосида ҳодимлар ижтимоий-иқтисодий манфаатлари билан соҳасидаги ҳуқуқларини таъминлаш, янги иш ўринлари яратилиши устидан давлат ҳамда жамоатчилик назоратини ўрнатиш, миллий ва халқаро меҳнат стандартларига оғишмай риоя этилишини кафолатлаш борасида тизимли ишлар олиб борилмоқда.

Кучли ижтимоий ҳимоя сиёсати, ижтимоий шериклик тамойилларини ривожлантириш амалиёти меҳнат муносабатлари соҳасидаги локал ҳужжатлар таркибини кучайтириш имконини берапти. Натижада бугун локал ҳужжатлар орқали меҳнат бозорини ривожлантириш, меҳнатқашлар даромади-

ни ошириш, аҳоли бандлигини таъминлаш масалалари ижобий ҳал этилаётди. Аниқ чоғда улар ҳодимлар учун қонун ҳужжатларида кўрсатилганидан юқориқўл туловани ўрнатиш, тармок хусусиятидан келиб чиқувчи масалаларга оид имтиёзлар ҳамда ҳодимларга узаътирилган асосий ва қўшимча таътиллار берилишида муҳим омили бўлмоқда.

Мазкур локал ҳужжатларга бутунлай янги йўналишлар, хусусан, ёшлар, аёллар ҳамда оилалар ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ҳимоясини кучайтиришга оид қўшимча имтиёзлар киритилаётгани эса аҳолимизни мамнун қилмоқда. Масалан, охириги 5 йил давомида шу ҳужжатлар орқали ижтимоий мулоқот ҳамда шерикликни янги босқичга кўтарди. 13 минг нафарга яқин талабаларнинг шартнома пули қисман қопланди. Биргина 2015 йилда 721 нафар ҳодимга сафарбарлик чақирuvi ре-зервидаги ҳарбий хизматга чақирилиши муносабати билан 2 млрд. 795 млн. сўмдан зиёд фойзсиз ссудалар ажратилди. Олий ҳамда ўрта махсус таълим муассасалари битирувчиларига устозлик қилаётган 2 минг 200 нафардан ортиқ малакали ҳодимлар рағбатлантирилди. Шуларга мос равишда 7 минг 200 нафар ёш ҳодим меҳнат бозорига эътиё-мавжуд бўлган касблар бўйича қайта ўқитилди.

Жамоа шартномалари орқали хотин-қизлар учун яратилган имтиёз ва кафолатлар кўлами тобора кенгайтирилаётгани ҳам эътиборга молик. Хусусан, охириги 5 йил давомида 2 ёшдан 3 ёшгача фар-

зандлари бўлган 38 минг нафардан зиёд ёш оналарга моддий ёрдам берилди. Нодавлат мулк шаклидаги корхона ҳамда ташкилотлар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларида меҳнат қилаётган 26,5 минг нафардан зиёд ёш болали аёлларнинг ойлик маоши сақланган ҳолда, иш ҳафтаси 1 соатга қисқартирилди.

Ўзбекистонда мустақилликнинг биринчи кунларидан бошлаб жамиятнинг ижтимоий табақалашув даражасини камайитиришга эътибор берилётгани, содда қилиб айтганда, ўта бойлар ҳам, камбағаллар ҳам бўлмасин, деган тамойилга амал қилиб келинаётганлиги ҳар қанча тахсинга лойиқ. Бугун юртимиздаги 10 фойз таъминланган ва 10 фойз етарлича таъминланмаган аҳоли даромадлари ўртасидаги фарқ, яъни "децил коэффициент"и деб ном олган кўрсаткич барқарор пасайиш тенденцияси-га эга бўлиб келаётди. Бу ра-қам 2010 йилдаги 8,5 фойз

ўрнига 2015 йилда 7,7 фойз-ни ташкил этди.

Даромадлар ўртасидаги фарқни ифода қиладиган яна бир халқаро кўрсаткич барча-мизни бирдек қувонтиради: Жини индекси мамлакатимизда 2010 йилдаги 0,390 ўрнига 2015 йилда 0,280 ни ташкил этди. Бу дунёдаги кўплаб ривожланган давлатлардагига қараганда анча ижобий кўрсаткичдир.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш борасида олиб борилаётган чора-тадбирлар натижасида Ўзбекистон ишбилармонлик муҳитини яхшилаш йўналишида юқори кўрсаткичга эришган 10 та давлатдан бири, деб топилгани бизни беҳад мамнун этди. Маълумки, мазкур соҳаларда фаолият кўрсатаётган ҳодимларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳамда меҳнат ҳуқуқларини таъминлаш касаба уюшмаларининг асосий вазифа-ларидан бири ҳисобланади.

Шундан келиб чиққан ҳолда, ўтган 5 йилда қарийб 53 минг-та кичик бизнес ва хусусий

тадбиркорлик субъектларида меҳнат қилаётган 500 минг на-фарга яқин ҳодимларнинг ижтимоий ҳимояси таъминланди. Биргина 2015 йилда 534 та аг-рофирмада, 867 та оилавий корхонада меҳнат қилаётган ҳодимлар, 12,5 минг нафардан ортиқ яқна тартибдаги тадбир-корлар касаба уюшмаси хиз-матига олинди. Бугунги кунда уларнинг меҳнат соҳасидаги ҳуқуқи таъминланмоқда. Хори-жий инвестиция иштирокида 51 қўшма корхонада касаба уюшма ташкилоти тузилиб, улардаги ҳодимларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ҳамда меҳнат соҳасидаги ҳуқуқлари кафолатланаётган-лиги ҳам эътиборли ҳолатдир.

Ҳаётга татиқ этилаётган эзгу амаллардан яна бири ҳодимлар ва улар оила аъзоларини соғломлаштириш имтиёзлари кўлами кенгайтирилганидир. Илгари ҳодимлар ўзлари меҳнат қилаётган корхона, ташки-лот ёки муассаса касаба уюш-маси орқали ҳар 5 йилда бир маротаба имтиёзли йўланма-дан фойдаланган бўлса, 2011 йилдан бошлаб ҳар 3 йилда, 2013 йилдан бошлаб эса ҳар 2 йилда йўланма олиш имконига эга бўлди. Шунингдек, меҳнатқашлар учун йўланма нархининг 45 фоизини тўлаш тизими жорий этилди.

Албатта, бу натижалар зами-рида тизимли саъй-ҳаракатла-ру изланишлар, муҳими, давла-тимизнинг одилона ҳамда оқилона сиёсати мужассамлаш-гани. Бунинг мазмуни ва аҳами-ятини халқимизга етказиш аниқ чоғда долзарб ҳисобланади. Шу мақсадда меҳнат жамоаларида ўтказилаётган тадбирлар ҳамда учрашувларга ёшларни кўпроқ жалб этиш, уларнинг қалбида мустақиллик берган неъматлар-га шукроналик туйғусини оши-риш ва шу орқали уларнинг давлатимиз қудратини янада юксалтириш жараёнидаги иш-тирокини кенгайтириш бўйича тизимли ишлар рўёбга чиқарил-моқда. Зеро, бугунги дорила-мон кунларга эришиш осон бўлмаганини тушунириш ҳамда истиқбол берган неъматларни асраб-авайлаш барчамизнинг фуқаролик бурчимиздир.

Танзила НАРБАЕВА,
Ўзбекистон Касаба
уюшмалари
Федерацияси раиси.

кам бўлган аҳоли қатламлари — болалар, талабалар, хотин-қизлар, уруш қатнашчилари ижтимоий ҳимоясини таъминлаш ҳамда кучайтириш чора-лари кўрилди.

Иқтисодиётни ижтимоий со-

меҳнат муносабатларини ҳуқуқий тартибга солиш тизими бугунги кун талаби дара-жасида такомиллаштирилаёт-гани инсон манфаатларини тўла таъминлашга хизмат қила-ётди.

ЭЪТИРОФ

Гай РАЙДЕР,
Халқаро меҳнат ташкилоти
бош директори:

— Ўзбекистон Халқаро меҳнат ташкилотининг конвенциялари доирасида қабул қилинган мажбуриятларини муваффақиятли бажариб келмоқда. Айниқса, самарали ижтимоий шериклик йўлга қўйилгани, ҳуқуқат, касаба уюшмалари ва иш берувчилар ўртасидаги ижтимоий мулоқотнинг изчил олиб борилаётганини эътироф этиш зарур.

Юртингизда ижтимоий ҳимоя бўйича ўзига хос тизим шаклланиши менда илиқ таассурот қолдирди. Қолаверса, халқаро меҳнат стандартлари амалиётга татиқ этилиши бўйича тахсинга лойиқ ижобий натижалар қўлга киритилган. Ўзбекистоннинг бу борадаги тажрибаси бошқа мамлакатлар учун ҳам намуна бўлиб хизмат қилади, деб ўйлайман.

Шаран БАРРОУ,
Халқаро касаба уюшмалари
конфедерацияси
бош котиби:

— Юртингиздаги ҳамжиҳатликка ҳавасим келди. Бу ердаги тинчлик ва барқарорлик, барча соҳа изчил ривожланаётгани ҳамда аҳоли фаровонлигининг мутасил ўсиб бораётгани Президентингиз

томонидан олиб борилаётган оқилона сиёсат самарасидир.

Ижтимоий меҳнат муносабатлари йўналишида эришилаётган ютуқлар ҳам эътиборлидир. Бунга бир қатор корхона, ташкилот ва муассасаларда бўлиб, ҳодимлар учун яратилган муносиб меҳнат шароити билан танишиш асосида амин бўлдим. Айни чоғда давлат, иш берувчилар ҳамда касаба уюшмалари ўртасида йўлга қўйилган конструктив ижтимоий мулоқотни бошқа мамлакатлар учун тавсия этиш фойдали, деб ҳисоблайман.

Меҳнат жамоаларида бўлганимизда, ҳодимлар кайфияти юқори эканлигини кўриб, қувондим. Улар ойлик маошдан ташқари жамоа шартномалари орқали қўшимча даромадлар олаётганидан жудаям мамнун.

Сергеус ГЛОВАЦКАС,
ХМТнинг Шарқий Европа ва
Марказий Осиё бўйича бюроси
бош мутахассиси:

— Ўтган даврда мамлакатингизда жамоат ташкилотлари фаолиятида ижтимоий шериклик борасида катта тажриба тўпланганлигини эътироф этиш ўринлидир.

Муносиб меҳнат шароити яратиш борасида ривожланган давлатларда ҳам айрим камчиликлар мавжуд. Шу маъно-

да, Ўзбекистонда бу йўналишда тизимли ишлар амалга оширилиб, салмоқли натижалар қўлга киритилаётгани диққатга сазовор.

Ўзбекистон барча жабҳада дадил ил-далламоқда. Буни бетакрор Хива шаҳ-рига ташрифимиз чоғида ҳам теран ан-глаб етдик. Урганчдан Хивага келишда улкан қурилишлар, обод манзиллар, йўл бўйидаги боғларда етилиб турган меваларни кўриб, қўзимиз қувнади.

Ли ЖИАНХОНГ,

Умумхитой касаба уюшмалари
Федерацияси бошқарма бошлиғи:

— Менга Тошкент шаҳрининг тоза ҳавоси, хусусан, ҳудуднинг саноат корхоналаридан холи эканлиги, кенг, озо-да кўчалар, чиройли бинолар, дарахт ва гуллар ниҳоятда кўплиги, булар орқали аҳоли учун микроиклим яратилгани ниҳоятда ёқди.

Мамлакатингизда аҳоли бандлигини таъминлаш, шу жумладан, ёшлар ҳамда хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш борасида олиб борилаётган ишлардан ибрат олса, арзийди.

Меҳнат жамоаларидаги қўлай шарт-шароитлар ҳодимлар фаровонлиги ва ишлаб чиқариш унумдорлигини таъминлашга хизмат қилмоқда. Ўзбекистонни бахтиёр инсонлар мамлаката, дейишга ҳар томонлама асослар бор.

ИЖТМОИЙ РЕКЛАМА

2016 йилнинг 12-16 июль кунлари
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ "ЎЗЭКСПОМАРКАЗ"
МИЛЛИЙ КЎРГАЗМА МАЖМУАСИДА
I-ХАЛҚАРО МЕВА-САБЗАВОТ
ЯРМАРКАСИ
ЎТКАЗИЛАДИ.

БАТАФСИЛ МАЪЛУМОТ WWW.AGROFAIR.UZ САЙТИДА.

ХАЛҚ СЎЗИГА
ЭЪЛОНЛАР
КАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
232-11-15,
236-09-25.
E-mail: reklama@xs.uz

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 767. 75 805 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоиси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни қўллаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона (0-371) 233-52-55;
Котибият (0-371) 233-10-28; Эълонлар (0-371) 232-11-15.

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Реклама материаллари учун таҳририят жавобгар эмас.
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул.
Босмахона телефони: (0-371) 233-11-07.

• **МАНЗИЛИМИЗ:**
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилик кўчаси, 32-уй.
Набатчи муҳаррир — З. Худойшукуров.
Набатчи — О. Файзиев.
Мусаҳҳих — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
«Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 20.40 Топширилди — 22.30 1 2 3 4 5 6

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси